

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji LATINSKI JEZIK za KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	-----------

II. Zadatci:

	12
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	40
--	-----------

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

24. veljače 2015.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

M. Tullius Cicero, Pro Milone, 30

Ciceron kreće s dokazivanjem da se njegov klijent Milon samo branio od postavljene mu zasluge.

Haec, sicuti exposui, ita gesta sunt, iudices. Insidiator superatus est, vi victa vis, vel potius¹ oppressa virtute audacia est. Nihil dico quid res publica consecuta sit, nihil quid vos, nihil quid omnes boni. Nihil sane id prosit² Miloni, qui hoc fato natus est, ut ne³ se quidem³ servare potuerit, quin una rem publicam vosque servaret. Si id iure fieri non potuit, nihil habeo quod⁴ defendam. Sin hoc⁵ et ratio doctis, et necessitas barbaris, et mos gentibus, et feris etiam beluis natura ipsa praescipit, ut omnem semper vim, quacumque ope possent, a corpore, a capite, a vita sua propulsarent, non potestis hoc facinus improbum iudicare, quin simul iudicetis omnibus⁶, qui in latrones inciderint, aut illorum telis aut vestris sententiis⁷ esse pereundum.

KOMENTAR:

¹ **potius** – dapače

² **prosit** – coniunctivus iussivus

³ **ne... quidem** – čak ni

⁴ **quod** = cur (sc. eum)

⁵ **hoc** – objekt od praescipit

⁶ **omnibus** – poveži s esse pereundum

⁷ **sententia** – presuda

PRIJEVOD:

	max 28
--	---------------

II. ZADATCI

1. Navedi u istom rodu, broju i padežu komparativ i superlativ pridjeva u sintagmi **omnes boni**.

	max 2
--	-------

2. Navedi 2. l. sg. imperativa I. glagola **consequor**.

	max 1
--	-------

3. Navedi kako se, s obzirom na sintaktičku ulogu, naziva ablativ poput **iure** i **ope**.

	max 1
--	-------

4. Donju rečenicu preoblikuj u konstrukciju zavisnu od zadanoga glavnog glagola.

Insidiator superatus est, oppressa virtute audacia est.

Legimus _____

	max 2
--	-------

5. Navedi naziv za sintaktičku upotrebu dativa koja se javlja u konstrukciji **omnibus esse pereundum**.

	max 1
--	-------

6. Navedi ime Milonova političkoga neprijatelja za čije mu se ubojstvo sudilo.

	max 1
--	-------

7. Navedi ime glavnoga lika Ciceronova spisa »O prijateljstvu«.

	max 1
--	-------

8. Navedi skupni naslov govora koji su Cicerona stajali života te ime političara koji se u njima napada i optužuje.

	max 2
--	-------

9. Navedi naziv za figuru izmjene uobičajenoga redoslijeda riječi (usp. **omnem semper vim**).

	max 1
--	-------

	max 12
--	---------------

RJEŠENJA

Uputa ispravljačima: Polovične i nepotpune odgovore nije moguće vrjednovati s pola boda, već isključivo s 1 bodom ili s 0 bodova. Podsjećamo da je način vrjednovanja testova na županijskoj razini podložen reviziji Državnog povjerenstva te da će svi kriteriji bodovanja biti ujednačeni. Ponudena rješenja, osobito u prijevodu teksta, orijentacijskog su karaktera. Od ispravljača se očekuje da priznaju i rješenja koja nisu identična predloženima, ako su ispravna.

I. PRIJEVOD

Haec ... ita gesta sunt, iudices,	Ovo se, suci, dogodilo tako	1
sicuti exposui.	kako sam izložio.	1
Insidiator superatus est,	Zasjedač je nadvladan,	1
vi victa vis,	silom [je] pobijeđena sila,	1
vel potius oppressa virtute audacia est.	ili, dapače, hrabrošću je zatrta drskost.	1
Nihil dico	Ne govorim ništa [o tom]	1
quid res publica consecuta sit,	što je postigla republika,	1
nihil quid vos, nihil quid omnes boni.	ništa [o tom] što [ste postigli] vi, ništa što svi dobri.	1
Nihil sane id prosit Miloni,	Neka to zaista (upravo) ništa ne koristi Milonu,	1
qui hoc fato natus est,	koji je rođen s takvom (tom) sudbinom	1
ut ne se quidem servare potuerit,	da čak ni sebe nije mogao spasiti	1
quin una rem publicam vosque servaret.	a da ujedno ne spasi republiku i vas.	1
Si id iure fieri non potuit,	Ako se to nije moglo s pravom dogoditi,	1
nihil habeo	nemam ništa (razloga)	1
quod defendam.	zašto bih ga branio (da ga branim).	1
Sin hoc ... praescrisit	Ako je pak to (ovo) odredio	1
et ratio doctis,	i razum učenima,	1
et necessitas barbaris,	i nužda neotesanima,	1
et mos gentibus,	i običaj narodima,	1
et feris etiam beluis natura ipsa,	i također (čak) sama priroda divljim zvijerima,	1
ut omnem semper vim ... propulsarent	da uvijek odbijaju svaku silu	1
quacumque ope possent,	kojom god snagom (koliko god snažno) mogu,	1
a corpore, a capite, a vita sua,	od tijela, od glave, od svoga života,	1
non potestis hoc facinus improbum iudicare,	ne možete ovaj čin prosuditi (proglasiti) zlim	1
quin simul iudicetis	a da u isto vrijeme ne prosudite	1
omnibus ... esse pereundum,	da moraju poginuti svi	1
qui in latrones inciderint,	koji su naišli (naiđu) na razbojnike,	1
aut illorum telis aut vestris sententiis.	bilo od njihova oružja, bilo od vaše presude.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. meliores, optimi	2
2. consequere	1
3. ablativ načina (ablativus modi)	1
4. insidiatorem superatum esse,	1
oppressam virtute audaciam esse	1
5. dativ radnoga lica (dativ vršitelja radnje, dativus auctoris)	1
6. Klodije	1
7. Lelije	1
8. Filipike, Marko Antonije	2
9. anastrofa (također priznati odgovore: hiperbaton, inverzija)	1

Zadatci: 12

Ukupno: 40